

Meal, bilim ve din



İskender
Öksüz



Meal, Bilim ve Din

İskender Öksüz

Bilim ve dinin ustalık alanları farklıdır, bunlar farklı müfredatlardır, birini diğersinin ne lehine ne aleyhine kullanmayınız... Bu geçen haftaki NOMA yazımın ana fikri.

Önümde Diyanet İşleri Başkanımız Sayın [Prof. Dr. Ali Erbaş'ın bir konuşmasının videosu ve haberi var](#). 24 Nisan 2025'ait. Haberi, italik dizili iki paragraf hâlinde aşağıya alıyorum. Konuşmasının aslını bağlantıdaki videodan izleyebilirsiniz.

Erbaş, lisedeyken Yasin suresinin bir ayetini anlayamadığını belirterek, "Güneş kendisi için tayin edilmiş belirli bir yörüngeye doğru hareket etmektedir. Ama ben lisede okurken, 'Güneş sabittir.' Bilimsel çalışmaların sonucu buydu. 'Güneş sabittir, diğer 9 gezegen onun etrafında dönmektedir.' Diyorlardı ki 'Kur'an bilime uymuyor.' Halbuki bilim Kur'an'a uymuyordu. Ne oldu 1982 yılında? Gökbilimciler, astronomlar tespit ettiler ki Güneş hareket etmektedir. Hatta belirli bir yörüngeye doğru" ifadelerini kullandı.

Birkaç gün önce ayeti yapay zekaya yazdığına dikkat çeken Erbaş, "Dedim ki, bunun hikmeti nedir? Nasıl açıklarsınız? Yapay zekâ, hayretler içerisinde cevaplar verdi bana. 'Bunun bin 400 sene önce bilinmiş olması imkânsız' diyor. Yapay zekâ bazı zekâları geride bırakmış durumda. 'Bunun bilinmesi mümkün değil, bilim bunu 1980'li yıllarda ancak bilebildi' diyor. Bunun gibi nice ayetler var" değerlendirmesinde bulundu.

Hepimiz hayretteyiz

Haberi okuyucuna ben de hayrete düştüm. Ben, sayın Erbaş Hocamızdan yaklaşık bir nesil daha yaşlıyım ama değil lisede, çok daha önceleri güneşin hareket hâlinde olduğunu biliyordum. Nereden biliyordum diye düşündüm... İlkokuldan itibaren okuma bağımlısıydım. Hatırladım. Birkaç neslin başta Büyük Atlas, atlas ve kitaplarını okuduğu, coğrafyayı öğrendiği Faik Sabri Duran'ın bir dizi kitabı vardı: Hayvanlar Âlemi, İnsanlar Âlemi, Kâşifler Âlemi ve konuyla en ilgili olduğunu düşündüğüm Yeryüzü Gökyüzü. Kitabı Nadir Kitap'ta buldum ve aldım. Nostaljiyi tetikleyen kapağıyla- aşağıdadır- geldi. Kanaat Yayınları'ndan 1956 baskısı. Ben 11 yaşımıdayken! Daha önce 1935 ve 1947'de de iki baskı daha yapmış. Bendeki baskının 53. Sayfasında "Güneş Sistemi Nereye Gidiyor?" başlıklı bir bölüm var. Oradan alıntılıyorum:

Güneşin hareketi?

"Şimdi biz biliyoruz ki, Güneş, bütün gezegenleri ve onların bütün uyduları, kuyruklu yıldızları ve akanyıldızları ile birlikte saniyede 20 kilometre gibi büyük bir hızla ilerliyor. Herkül takımyıldızının Vega yıldızına doğru gidiyor.

"Güneş sistemimizin geçeceği yol pek uzun, o kadar uzun ki senelerden beri bu hızla gidiyoruz da yıldızlara biraz daha yaklaştığımızı fark etmiyoruz..."

Kitabın ilk baskısı, Sayın Erbaş'ın, bunların keşfediliği tarih sandığı 1982'den yarım asır eski. Gerçekten güneşin Samanyolu içinde hareket ettiğini 1783 yılında İngiliz astronom William Herschel keşfetmiş. Peki 1400 yıl önce insanlar güneşin bir yörüngede hareket ettiğini biliyor muydu?

Bakınız, 1400 yıl önce bütün insanlar, Batlamyus (Ptolemeus) sistemine inanırdı. Kopernik'e kadar da inanmaya devam ettiler. Batlamyus'a (ve Aristo'ya ve Eflatun'a ve herkese göre) dünya

merkezdeydi ve bütün diğer gök cisimleri ve bütün gökler onun etrafında dönüyordu. Batlamyus'un kâinat sistemini de aşağıda Yeryüzü Gökyüzü'nn yanına koyuyorum.

Bir yörünge eksik

İki not daha: 1. "Bir yörüngeye doğru hareket" ifadesini anlamıyorum. Cisimler "bir yörüngeye doğru" değil bir yörüngede, yörüngelerinin içinde hareket ederler. 2. Farkında mısınız? Bütün bu "yörünge" muhabbeti içinde bir yörünge, hem de insanlar için en önemlisi ortada yok: Dünyanın yörüngesi!

şimdi Yasin'in hangi mealini kullanıp hangi mealini toplayıp imha edelim?

Lütfen ama lütfen... Bilimden din, dinden bilim çıkarmaya uğraşmayalım. Onlar ayrı uzmanlıklar, ayrı müfredatlar. Bilime de dine de iyilik yapmazsınız.

FAİK SABRİ DURAN

YERYÜZÜ GÖKYÜZÜ



